ΕΤΟΣ Δ' ΑΡΙΘ. 566 **Τιμᾶται λεπτὰ 10** ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1883

ΜΗΧΑΝΕΞΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ: Ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20 — Ἐν τῷ ἐξωτ. φρ. 30

ΑΓΓΕΛΙΑΙ: ἅπαξ ἢ δίς, λ. **40**, τρὶς ἕως ἑξάκις λ. **20**, κατὰ μῆνα λ. **15**, ἔτος ἢ ἑξαμηνίαν λ. **10**.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ, **ὁδὸς Μουσῶν**, *Ἀριθ.* 6, *ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος.* —

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Οἱ πολιτευόμενοι ἡμῶν συνείθισαν νὰ θεωρῶσι τοὺς ἐναντίον τῆς πολιτικῆς διαφθορᾶς καὶ συγχύσεως φιλιππικοὺς τῆς δημοσιογραφίας μὲ τὸ ψυχρὸν βλέμμα λογιστικοῦ ὑπαλλήλου μετρῶντος τὰ κέρδη καὶ τὰς ζημίας. Τὸ αἰσθάνεσθαι καὶ ἡ ἠθικὴ ἐπλάσθη διὰ τοὺς κοινοὺς τῶν ἀνθρώπων· ἡ κοινωνία, ὁ λαός, οἱ ἐκλογεῖς, ἡ κοινὴ γνώμη δύναται νὰ συγκινῆται ἢ νὰ ἀγανακτῇ· ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ὑποβάλλουσι τὴν διακεκριμένην αὐτῶν ἀτομικότητα εἰς τὰς διακυμάνσεις τῆς εὐαισθησίας· αὐτῶν ἀσχολία εἶναι νὰ ὑπολογίζωσι τί ὠφελεῖ καὶ τί βλάπτει αὐτούς. Ὁμιλοῦσι μὲν περὶ ἠθικῆς καὶ πῶς ὄχι; μήπως ἀπαγορεύεται τοῦτο ὑπὸ τῆς πολιτικῆς; καὶ πρὸ πάντων ὅταν ἀντιπολιτεύωνται, γνωρίζουσι νὰ ποιῶνται χρῆσιν πασῶν τῶν ῥητορικῶν ἀποστροφῶν, ἀλλὰ κατὰ βάθος οἰκτείρουσι τοὺς μωροὺς εὐπίστους οἵτινες θερμαίνονται ὑπὲρ τῆς εὐνομίας, ὑπὲρ τῆς τιμιότητος καὶ ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Ἔμαθον ὅτι πρῶτον προσὸν τῶν ἐπιχειρούντων νὰ κυβερνῶσιν ἄλλους ἀνθρώπους εἶναι ἡ κατειρώνευσις τῶν αἰσθημάτων τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ φοβοῦνται μήπως ἀπολέσωσι τὴν ὑπεροχήν, καθιστάμενοι ἄνθρωποι ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν στιγμήν. Ἡ εὐαισθησία εἶναι ἰδιότης τῶν παίδων καὶ δὲν ἁρμόζει εἰς ἄνδρας σοβαρούς, τοσοῦτον περὶ τὴν ραδιουργίαν ἐξησκημένους. Τὸ πνεῦμα δὲ τοῦτο τῆς πολιτευομένης τάξεως μετεδόθη καὶ εἰς μέγα μέρος τῆς κοινωνίας· ὅ,τι γράφεται θερμότερον, ὑψηλότερον προσκρούει πάντοτε κατ' ἀδιατρήτου κυνισμοῦ καὶ ἀπόλλυται σχεδὸν ἀνωφελῶς, ἂν μὴ περισυλλεγῇ ἐπιμελῶς καὶ ἀποταμιευθῇ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας εἰς τὴν εὐγενεστέραν γωνίαν τῆς καρδίας αὐτῆς.

Ἐν τοιαύτῃ τῶν ἠθῶν καταστάσει δὲν ὑπάρχει λυπηροτέρα καὶ ἐπιπονωτέρα ἀποστολὴ ἢ ἡ τῆς ὑγιαινούσης δημοσιογραφίας. Ἔμπνευσις ἐκ τῆς κοινωνίας δὲν ὑπάρχει, ἐνθάρρυνσις δὲν ὑπάρχει, ἠθικὴ ἀνταμοιβὴ οὐδεμία καὶ ὑλικὴ ὀλιγωτέρα τοῦ μηδενός. Ἡ δημοσιογραφία οὕτω καθίσταται μονομαχία ἄνισος καὶ σκληρὰ ἀτόμων τινῶν καθ' ὁλοκλήρου συστήματος ἰδεῶν καὶ συμφερόντων καὶ προσώπων· ἐν ᾧ δὲ πολεμούμεθα φανερῶς καὶ κρυφίως ὑπὸ τῶν μεγάλων καὶ μικρῶν ὀπαδῶν τῶν φατριῶν, σπανίως βλέπομεν παρὰ τὸ πλευρὸν ἡμῶν φιλικὸν πρόσωπον, δηλοῦν ὅτι ἐκτιμᾷ τὴν ἀγωνιώδη ἡμῶν ἀποστολήν. Καὶ ὅμως ὀφείλομεν νὰ μὴ χαλαρώσωμεν τὰ νεῦρα, νὰ μὴ στενάξωμεν ἐπὶ τῇ ἀναισθησίᾳ τῶν ἀναγινωσκόντων, νὰ μὴ ταραττώμεθα ἐπὶ ταῖς ποικίλαις συκοφαντίαις καὶ παρεννοήσεσι καὶ νὰ μὴ ἀποκάμωμεν μηδέ ποτε δαπανῶντες τὸν μυελὸν τοῦ κρανίου καὶ τὸ αἷμα τῆς καρδίας ἡμῶν. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον οἱ γράφοντες ἐκλαμβάνονται ὡς μηχαναὶ καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εἰς τὴν ἀδιαφορίαν προσθέτουσι καὶ τὴν ἀναισχυντίαν καθιστάμενοι ἀπαιτητικώτεροι· ἄνθρωποι μὴ γεννήσαντες καθ' ὅλον αὐτῶν τὸν βίον δύο συλλαβὰς ἐπιχειροῦσι κρίσεις καὶ ἐπικρίσεις. Παραλείπομεν τὸν θόρυβον ὃν ἐξεγείρουσι καθ' ἡμῶν τὰ παντοῖα προσωπικὰ συμφέροντα ἅτινα πολεμοῦμεν πολλάκις ἐν ἀγνοίᾳ ἡμῶν καὶ πάντοτε κατὰ τὴν λογικὴν ἀνάγκην τῶν ἡμετέρων ἰδεῶν. Ἂν ἔλειπε καὶ ἡ παρηγορία ὅτι ἡ ἀφατρίαστος νεότης πράγματι αἰσθάνεται μετὰ γοργότητος πᾶσαν ἀληθοῦς αἰσθήματος ἔκφρασιν καὶ ἐννοεῖ πᾶσαν ἀφιλοκερδῆ καὶ πατριωτικὴν σκέψιν καὶ ὅτι βελτιοῦται κατ' ἦθος καὶ κατὰ κρίσιν ἡ δημοσιογραφία ἤθελε καταστῇ παρ' ἡμῖν ἀληθὴς μάρτυς μὴ ἔχουσα τὸν ὅμοιον ἐν τῷ χριστιανικῷ μαρτυρολογίῳ.

Ἀλλὰ δὲν πρόκειται κυρίως περὶ τοῦ τί πάσχομεν ψυχολογικῶς, παρ' ὅσον περὶ τοῦ τί κατορθοῦμεν ψυχολογικῶς. Ἀλλ' εἶνε δυσχερέστατον νὰ προσδιορισθῶσι τὰ ἐπιτευχόμενα ἀποτελέσματα· τοὐλάχιστον σημεῖα ὁρατὰ οὐδαμοῦ φαίνονται· ἀφανῶς, μυστηριωδῶς, ἀνεπαισθήτως ἐπέρχεται τῷ ὄντι βραδυτάτη τις ἀλλοίωσις ἐν ταῖς γενικαῖς ἰδέαις, ἀλλ' ἡ ἀένναος ἐπιρροὴ της πολιτικῆς καὶ τῶν κομμάτων ἐπὶ τῆς κοινωνίας εἶνε πλέον ἢ ἐπαρκὴς νὰ ἐξουδετερώσῃ καὶ τὸ ἀγαθὸν τοῦτο. Θὰ ἐπροτιμῶμεν τοὐλάχιστον ἐκ μιᾶς ὁλοκλήρου ἐκστρατείας δημοσιογραφικῆς νὰ μετεβάλλοντο ψυχολογικῶς δέκα ἄτομα σταθερῶς, παρὰ νὰ σχηματισθῇ οἱονδήποτε ρεῦμα πολιτικὸν τῆς κοινῆς γνώμης προωρισμένον νὰ ἐκλείψῃ καὶ νὰ λησμονηθῇ τὴν ἐπαύριον. Ἔπειτα ἔρχεται τὸ σπουδαιότερον ζήτημα ἐν τῇ ψυχολογίᾳ. Δὲν εἶνε τῷ ὄντι λίαν δυσχερὲς τὸ δημιουργεῖν ὁμόφρονας καὶ τὸ διασπείρειν ἀρχὰς καὶ φρονήματα εἴς τε ἀγαθὴν καὶ εἰς πονηρὰν γῆν· ἀλλὰ τὸ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα; τίνα μέσα ἔχομεν νὰ πείσωμεν τοὺς ἀναγινώσκοντας καὶ τοὺς αἰσθανομένους καὶ τοὺς ἐπιδοκιμάζοντας νὰ μεταβῶσιν ἀπὸ τῆς ἁπλῆς ἐπιδοκιμασίας εἰς τὴν φανερὰν ἐνέργειαν καὶ ἀπὸ τοῦ ἀορίστου αἰσθήματος εἰς δρᾶσιν κοινωνικήν; Μήπως πλεῖστοι ἄνθρωποι δὲν εὑρίσκονται εἰς διαρκῆ ἀντίφασιν πρὸς ἑαυτοὺς, ἄλλα φρονοῦντες καὶ ἄλλα πράττοντες, ὄχι ἐκ λελογισμένης ὑποκρισίας, ἀλλὰ διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι δὲν

ἔχουσι τὴν ἀπαιτουμένην ἰσχὺν τοῦ χαρακτῆρος ὅπως ἀποφύγωσι ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ τὴν ἐπιρροὴν τῶν περὶ αὐτοὺς καὶ ὅπως διαρρυθμίσωσι τὸν ἴδιον βίον συμφώνως πρὸς τὰς ἐνδομύχους αὐτῶν σκέψεις καὶ ἐπιθυμίας;

Σπουδαία καὶ πρακτικὴ ἐπιρροὴ ἐπὶ τῆς κοινωνίας δύναται νὰ ἀσκηθῇ μόνον διὰ τῆς πολιτικῆς· ἐν ᾧ τὸ ἁπλούστερον τῶν μέσων τὸ παράδειγμα, δύναται τελεσφορώτατα νὰ ἐπιδράσῃ ἐπί τε τῶν ἀναγινωσκόντων καὶ τῶν μὴ, ἐπί τε τῶν ἀμαθῶν καὶ τῶν σοφῶν, ἐπί τε τῶν κἰσθανομένων καὶ τῶν ἀδιαφορούντων. Ἑκατοντάδες ὁλόκληροι ἄρθρων τὰ ὁποῖα ἐγράψαμεν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐὰν εἶχον ἄλλην παρὰ θεωρητικὴν ἰσχύν, θὰ μετέβαλλον τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν εἰς φυλὴν γιγάντων. Ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον τῶν ἀρίστων καὶ μάλλον δεδικαιολογημένων ἐλπίδων ἀνέρχεται ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν εἰς τις Τρικούπης μετ' εὐαριθμου σπείρας συνεταίρων καὶ ἀνατρέπει βανδαλικῶς δι' αὐθαδεστάτης παλινῳδίας ὁλόκληρον σύστημα σκέψεων καὶ ἀρχῶν, ὁ νόμος εἶναι ἤδη ὑπὲρ αὐτοῦ, ἡ Βουλὴ εἶναι ὑπὲρ αὐτοῦ, ὁ βασιλεὺς εἶναι ἤδη ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ ἡ κοινὴ γνώμη, ἥτις ὡς ἀληθῶς καὶ μόνη ἠδικήθη ἐξαπατηθεῖσα, βραδέως καὶ μετὰ ἀτρύτους ἀγῶνας τῆς δημοσιογραφίας αἰσθάνεται ἐπὶ τέλους ποῖον ὅριν περιέθαλψε καὶ ἀνύψωσε. Ἔχομεν εὐλόγους ἐλπίδας ὅτι αὐτὸ τοῦτο δὲν θέλει συμβῆ καὶ μὲ τὴν παροῦσαν ἀντιπολίτευσιν· ταύτην δὲ τὴν ἐλπίδα ἡμῶν κρατύνει ἡ μέχρι τοῦδε τακτικὴ τοῦ κ. Δεληγιάννη, μηδόλως ἐπαγγειλαμένου θορυβώδεις καὶ πολυτελεῖς ὑποσχέσεις πρὸς τὸ ἔθνος. Καίτοι κατ' ἀρχὴν δὲν συμεριζόμεθα τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ πολιτεύεσθαι ἐν ἐλευθέροις Κράτεσιν, οὐχ ἧττον δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ τακτικὴ αὕτη σήμερον ἀπέναντι τοῦ κυβερνῶντος κόμματος τοῦ τὰ πάντα ὑποσχεθέντος καὶ τὰ πάντα καταπατήσαντος, περιέχει ἐν αὐτῇ εὐφυΐαν καὶ εἰρωνίαν ὑποσχομένην καὶ ἀσφαλῆ τῆς ἀρχῆς κατοχὴν καὶ ἐπιδεξίαν αὐτῆς διαχείρισιν, ἐν τῷ μέτρῳ πάντοτε τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι ὑφ' οὗς ὅρους ζῶμεν.

Κ. Ἱεροκλῆς

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΗΜΩΝ

Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ κυρίου πρωθυπουργοῦ ἐλάλησε σήμερον ἐν ἐκτάσει περὶ τοῦ φλέγοντος ζητήματος τῆς ἡμέρας, τοῦ στρατοῦ ἡμῶν. Χαίρομεν καὶ ὡς πολῖται ἐν γένει, εἰδικῶς δὲ καὶ ὡς δημοσιογράφοι, διότι τὸ στρατιωτικὸν ζήτημα, τεθὲν τὸ πρῶτον ἐν ὅλῃ του τῇ γυμνότητι ὑφ' ἡμῶν πρὸ διμηνίας περίπου δι' ἄρθρου ὑπὸ τὸν αὐτὸν καὶ ἄνωθι τίτλον, παρέσυρεν ὅλον τὸν ἄλλον τύπον, φιλοτιμώτατα ἀναμιχθέντα εἰς τὸν ἀγῶνα, ἐξεβίασεν ἐπὶ τέλους καὶ τοὺς πρωθυπουργικοὺς κύκλους, ὅθεν ἐξῆλθον καὶ ἄλλαι μὲν περὶ στρατοῦ πληροφορίαι, ἰδίᾳ ὅμως τὸ σημερινὸν ἀποκαλυπτικώτατον ἄρθρον τῆς Ὥρας. Μεταξὺ τῶν ἀντιπολιτευομένων φύλλων μεθ' ἡμᾶς διεκρίθη ὁ *Αἰών* διὰ τὴν πολεμικήν του, ἐκ τῶν συμπολιτευομένων δὲ ἡ ἐν ἀπαθείᾳ καὶ μετὰ πολλῆς κρίσεως καὶ μετ' ἐκτάκτου χάριτος γραφομένη —ὁπόταν γράφεται—συνάδελφος *Στοά*.

Παραλείπομεν τὸ ἀνόητον προσίμιον τῆς Ὥρας, ἐπισταμένης πάντοτε ἐκ τῆς περὶ τοῦτο λυπηρᾶς εἰδικότητος τοῦ κυρίου πρωθυπουργοῦ ἵνα στενεύῃ τὰ ζητήματα· ἐπρόκειτο ἀράγε, ὅταν ἐθέσαμεν ἡμεῖς ἐπὶ τοῦ τάπητος γυμνὸν τὸ θέμα τῆς ἐπιθετικῆς δυνάμεως τῆς Ἑλλάδος, τὸ ψωροζήτημα περὶ τοῦ εἰς πόσους ἀνέρχεται ἡ ἐν Ἀθήναις φρουρὰ τοῦ στρατοῦ; Περὶ αὐτὰ δύναται νὰ λογοτριβῇ ὁ βυζαντινὸς *Αἰών*, ἀλλὰ σοβαρὰ κυβέρνησις εἰς ἐλαφρότητας δὲν ἀπαντᾷ. Διὰ τοῦτο τὸ πρῶτον ἐρώτημα ἐκ τῶν τεσσάρων, ἃ τίθησι καὶ εἰς ἃ ἀπαντᾷ, τὸ ἐρώτημα ἂν ἡ ὑφισταμένη δύναμις τοῦ στρατοῦ ἐπαρκεῖ εἰς τὰς τακτικὰς ὑπηρεσίας τοῦ κράτους οὔτε ἔπρεπε νὰ τεθῇ· εἶνε ἐρώτημα νηπιακόν, ἀνάξιον προσοχῆς. Ὅταν μία κυβέρνησις θεωρῇ καύχημά της ὅτι ἔχει ἀρκοῦσαν δύναμιν νὰ φρουρῇ τὰς πύλας τῶν δεσμωτηρίων, τὰ χρηματοκιβώτια τῶν τραπεζῶν καὶ τοὺς δημοσίους εἰσπράκτορας, νὰ συνοδεύῃ δὲ τοὺς καταδίκους καὶ τοὺς παραδίδοντας τὸ πνεῦμα εἰς τὴν τελευταίαν κατοικίαν των, ἡ κυβέρνησις ἐκείνη λέγεται ἁπλούστατα μωρά. Ἀλλ' ἡ Ὥρα ἴσως ἔταξε τὸ ἐρώτημα ὄχι μωρῶς, ἀλλ' ἰησουϊτικῶς, θελήσασα διὰ τοῦ πρώτου νὰ νίψῃ τὰς χεῖρας περὶ τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος, ὅπερ εἶνε τοῦτο: Ἡ αὐτὴ δύναμις ἐπιτρέπει ν' ἀσκῶνται προσκόντως οἱ ὑπὸ τὰ ὅπλα ἄνδρες; Μολονότι δὲ φαίνεται ὅτι θέλει ν' ἀπαντήσῃ καταφατικῶς, ἡ Ὥρα, διὰ τῶν πραγμάτων ἀπαντᾷ ἀρνητικῶς. Εἰς τὴν Βουλὴν δὲ ὅταν ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν βουλευτῶν συλλεχθῇ τὸ δὴ λεγόμενον εἰς τὰ πράσα, θὰ ἦνε εἰς θέσιν νὰ εἴπῃ ὅτι ἡμεῖς ἐγκαίρως διὰ τοῦ τύπου ἐδηλώσαμεν, ὅτι **στρατὸν δὲν γυμνάζομεν.** Δώδεκα χιλιάδες ἄνδρες ἀπαιτοῦνται ἐν συνόλῳ διὰ τὰς τακτικὰς ὑπηρεσίας τοῦ κράτους. Καὶ ἐπειδὴ τὰ εἰδικὰ ὅπλα δὲν ἀνακατώνονται εἰς τὰς ὑπηρεσίας αὐτάς, ἄρα ὅλον τὸ πεζικὸν καταγίνεται εἰς ἔργα ἄλλα παρὰ τὰ τῆς ἀποστολῆς του. Αὐτὰ πλέον εἶνε ἐπίσημα, ἐπισημότατα τῆς Ὥρας. Πιστεύετε σεῖς ὅτι ἔχομεν πλείους τῶν δωδεκακισχιλίων ἀνδρῶν ἐν τῷ πεζικῷ; Ἀλλὰ καὶ ἂν περισσεύουν, ὅπερ ἀπίθανον, μία ἢ δύο χιλιάδες ἀκόμη, ἐκ τῶν χιλιάδων αὐτῶν πόσοι ἀναλογοῦσιν εἰς ἕκαστον τάγμα, εἰς ἕκαστον λόχον; Ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ἢ δέκα; Ὅτι δὲ δὲν περισσεύουν καὶ ὅτι ψεύδεται ἡ Ὥρα, ἀπόδειξις ὅτι συνηθέστατα ἐκ τῶν εἰδικῶν ὅπλων, πυροβοληταί, ἱππεῖς, τοῦ μηχανικοῦ, κάμνουν ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοὐλάχιστον τὰς ὑπηρεσίας τοῦ κράτους. Ἡμεῖς, ὁσάκις περιήλθομεν τὰς φυλακάς, οὐδέποτε εἴδομεν ἄνδρας τοῦ πεζικοῦ, πάντοτε δὲ ἢ ἱππεῖς ἢ πυροβολητὰς ἢ τοῦ μηχανικοῦ.

Ὥστε ὄχι μόνον ψεύδεται ἡ Ὥρα προφανέστατα καὶ ἀναιδέστατα εἰς βάρος τῆς πατρίδος, ἥτις ἔθεσε τοὺς εἰσηγητὰς τῆς Ὥρας ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀμυντικῶν καὶ ἐπιθετικῶν αὐτῆς δυνάμεων, ἀλλὰ καὶ θέλει νὰ ἐξαπατήσῃ τὸ δημόσιον ἐκλαμβάνουσα αὐτὸ ἁπλοϊκώτατον, ἀστοιχείωτον καὶ ἀμαθέστατον, ἡμᾶς δὲ τοὺς φύλακας τοῦ δημοσίου τρώγοντας ἄχυρα, προκειμένου περὶ πεζοτάτων στρατιωτικῶν ἀληθειῶν. Διότι ὄχι μόνον ψεύδεται λέγουσα ὅτι ἅπαντα τὰ εἰδικὰ σώματα **ὡς μένοντα ἐντελῶς ἀπηλλαγμένα τῆς τρεχούσης τοῦ κράτους ὑπηρεσίας** δύνανται ἄνευ κωλυματός τινος νὰ ἐπασχολῶνται τακτικῶς εἰς τὰς κεκανονισμένας ἀσκήσεις, διότι ἰδοὺ ὅτι δὲν ἐπασχολοῦνται ἀποκλειστικῶς, διότι ἰδοὺ ὅτι φρουροῦσιν εἰς τὰς φυλακάς, εἰς τὰς τραπέζας, καὶ κάμνουν περιπολίας, ἀλλὰ καὶ ζητεῖ νὰ ἐξαπατήσῃ τὴν κοινὴν γνώμην διὰ προδοτικῆς δυζαστίας ὅτι τὸ πεζικὸν δὲν πρέπει νὰ ἐκπαιδευηται καὶ ν' ἀσκῆται, ἀλλὰ νὰ ἀγγαρεύῃ καὶ νὰ ὑπηρετῇ. «Παρὰ πάντων, λέγει, ὁμολογεῖται, ὅτω καὶ ἂν κατέστη κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν δύσκολος καὶ ἡ ἐκπαίδευσις τῶν πεζικῶν σωμάτων, ὡς ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς τακτικῆς *πάντοτε ἡ τῶν εἰδικῶν ὅπλων εἶνε δυσχερεστέρα καὶ*

μακροτέρα.» Μὴ ἀποβλέπετε εἰς τὸ διεστραμμένον τῆς φράσεως καὶ τὴν δειλὴν ὁμολογίαν ὅτι εἶνε δύσκολος καὶ ἡ ἐκπαίδευσις τῶν πεζικῶν σωμάτων. Θεωρητικῶς μέν, κατὰ βάθος καὶ κατ' ἐπιφάνειαν, ὑπὸ τῶν γραφομένων τούτων τῆς Ὥρας τὰ πεζικὰ σώματα τίθενται εἰς δευτερεύουσαν θέσιν, ἐξαίρονται δὲ τὰ εἰδικὰ ὅπλα. Πραγματικῶς δὲ, ὄχι μόνον παραγκωνίζονται εἰς εὐτελεστέραν θέσιν τὰ πεζικὰ σώματα ὑπὸ τοῦ κυρίου πρωθυπουργοῦ καὶ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἀλλὰ καὶ χανδακόνονται, διότι ἐκ τῶν ἀριθμῶν οὓς δημοσιεύει ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ μὲν πεζικὸς στρατὸς ἀφιεροῦται εἰς τὰς τακτικὰς ὑπηρεσίας τοῦ κράτους ἤτοι τὴν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τάξεως, τῆς εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων, τῆς φρουρήσεως τῶν φυλακῶν, τῶν στρατώνων καὶ τῶν ἄλλων καταστημάτων, ὡς καὶ πορνοστασίων δηλαδὴ, τῶν συνοδειῶν κτλ., κατὰ συνέπειαν εἰς οὐδεμίαν ὑποβάλλονται ἄσκησιν, διότι ὅλαι αὐταὶ αἱ ὑπηρεσίαι ἀπαιτοῦσι **δώδεκα χιλιάδας** τὸ ὅλον, καὶ πέραν τῶν δώδεκα χιλιάδων ἢ δὲν περισσεύει κανείς, καὶ βέβαια δὲν περισσεύει, διὰ νὰ θέλῃ ἡ Ὥρα νὰ δικαιολογηθῇ ὅτι *ἡ ὑφισταμένη δύναμις τοῦ στρατοῦ ἐπαρκεῖ εἰς τὰς τακτικὰς ἀνάγκας τοῦ κράτους*, ἢ ἂν περισσεύῃ, περισσεύουν τοσαῦται ἑκατοντάδες ἀνδρῶν, δι' ἃς οὐδὲ δύναται νὰ γίνῃ λόγος. Αὐτὴ δὲ ἡ Ὥρα ὁμολογεῖ ὅτι ὁ πεζικὸς στρατος τὸ πολὺ πολὺ γυμνάζεται εἰς τὰς ἀσκήσεις τοῦ στρατιώτου (ἐν—δύο—μεταβολὴ) καὶ τῆς διμοιρίας. Διὰ νὰ ἔχωμεν δὲ τελείας ἀσκήσεις μᾶς παραπέμπει εἰς τὸ **1884**, ὅτε θὰ ἔχωμεν 19 χιλιάδας ἄνδρας· θὰ περισσεύουν δηλαδὴ τότε ἑπτακισχίλιοι ἄνδρες· ἀλλὰ τώρα, κατὰ τὴν «Ὥραν», δὲν ἔχομεν 12,000 ἄνδρας, ἀλλὰ πλείους ἴσως δεκατέσσαρας ἢ δεκαπέντε, ἀλλὰ δὲν γίνεται τίποτε· γινονται, κατὰ τὴν ὁμολογίαν της, ἀσκήσεις στρατιώτου καὶ διμοιρίας. Ὅλον λοιπὸν τὸ ζήτημα θὰ περιορισθῇ εἰς τρισχιλίους ἄνδρας οἵτινες θὰ γυμνάζωνται τὸ **1884** καὶ εἰς δεκακισχιλίους τὸ **1888**, διότι αἱ ἀπογραφαὶ τοῦ ἔτους αὐτοῦ θ' ἀνέλθουν κατὰ τὰ μητρῷα εἰς 26,000 ἄνδρας. Ὅλα δὲ αὐτὰ δημοσιεύονται ὑπὸ τῆς «Ὥρας» ὡς βέβαια, ἐνῷ γνωριζομεν κάλλιστα τί σημαίνουν ἀριθμοὶ ἐν Ἑλλάδι.

Εἶνε ἀνάγκη τώρα μετὰ τὴν περιφρόνησιν, μεθ' ἧς ἡ Ὥρα ὡμίλησε περὶ τῶν πεζικῶν σωμάτων, νὰ ἐξάρωμεν ἡμεῖς τὴν σημασίαν αὐτῶν; Ἀρκούμεθα νὰ ἀναφέρωμεν ὀλίγους βαρυσημάντους λόγους τοῦ ἐξόχου στρατιωτικοῦ συγγραφέως τῆς Γερμανίας, τοῦ ἐκ τῶν Γερμανῶν Ἐπιτελῶν Γκόλτς ἐκ τοῦ πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἐκδοθέντος συγγράμματος αὐτοῦ: *Ὁ λαὸς ὑπὸ τὰς σημαίας*: «Τὸ πεζικὸν ὁρίσταται τὰς μεγίστας τῶν ζημιῶν. Ἡ ἰδέα ὅτι θ' ἀποθάνῃ ὑπὲρ πατρίδος ἀπασχολεῖ ἕκαστον πεζὸν περισσότερον ἀπὸ παντὸς ἄλλου ὅπλου στρατιώτην. Ὁ πεζικὸς στρατὸς διεξάγει τὰς μάχας καὶ τὰς συμπλοκὰς, αὐτὸς ὁρίσταται ὑπὲρ πᾶν ἄλλο σῶμα τὰς στενοχωρίας καὶ τὰς ὠμοτήτας τοῦ πολέμου».

Χρειάζονται σαφέστερα τούτου; Εἶνε ἀνωτέρα στρατιωτικὴ αὐθεντία τοῦ *φὸν δὲρ Γκὸλτς* ὁ κ. Τρικούπης; Ἐδημοσιεύθη τὸ σύγγραμμα του τὸ 1883 ἢ ὄχι; Περιέχει ὅλα τὰ ἀποτελέσματα τῶν τελευταίων πολέμων; Λαλεῖ ἐν ὀνόματι τῆς γερμανικῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης; Εἶνε ἡ πολεμικὴ γερμανικὴ ἐπιστήμη τελειοτέρα τῆς ἑλληνικῆς, μάλιστα δὲ τῆς τρικουπικῆς;

Ἀλλὰ πῶς εἰς τὸν πεζικὸν στρατὸν ἐπιβάλλονται ὅλα αὐτὰ τὰ βάρη τοῦ πολέμου, περὶ ὧν λαλεῖ ὁ Γκόλτς; Ἔτσι μόνον, ὡς εἰς συρφετόν, ὡς εἰς φάλαγγας πυκνὰς ἀνθρώπων, ἑτοίμων ν' ἀποθάνωσιν; Τὸ μυστήριον ὅλης αὐτῆς τῆς δυνάμεως εἶνε ἡ *τακτική*. Ἡ δὲ τακτικὴ ἀποκτᾶται διὰ μακρᾶς, μακροτάτης ἀσκήσεως, στρατωνίσεως, κινήσεων, γυμνασίων, ψευδοπολέμων καὶ ἐν γένει **βίου στρατιωτικοῦ,** καθ' ὃν ἓν τάγμα—ἓν ὁλόκληρον τάγμα—καὶ ἐν ταῖς μεγάλαις στρατιαῖς—ἓν σῶμα—ἓν ὁλόκληρον σῶμα—θεωρεῖται ὡς μία οἰκογένεια. Ἠξεύρετε τὸ μέγα θεώρημα τοῦ Δάρβιν περὶ τακτικῆς; «Ἡ ὑπεροχὴ ἀπεφήνατο ἐν τῷ περιφήμῳ *περὶ καταγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου* συγγράμματι αὐτοῦ, ἣν οἱ γεγυμνασμένοι στρατιῶται κέκτηνται ἐπὶ τῶν ἀγυμνάστων στιφῶν, εἶνε κυρίως εἰπεῖν συνέπεια τῆς ἐμπιστοσύνης, ἣν ἕκαστος στρατιώτης ἔχει πρὸς τὸν σύντροφον αὐτοῦ». Εἴσθε εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσητε τὸ βάθος τῆς στρατιωτικῆς αὐτῆς θεωρίας; Πῶς κερδίζεται ἡ ἐμπιστοσύνη αὕτη εἰμὴ διὰ μακρᾶς συζώσας ἐν τῷ στρατῷ; Ποίαν δὲ συνοῦσαν κάμνουν οἱ δωδεκακισχίλιοι καὶ πλέον ἄνδρες σας, οἱ διασπώμενοι ἀπὸ τοῦ Μαλέου ἕως τοῦ Πηνειοῦ, συνοδεύοντες καταδίκους καὶ φρουροῦντες δημοσίους Εἰσπράκτορας; Γνωρίζουν οἱ ἀξιωματικοί τοὺς στρατιῶτας; Γνωρίζουν οἱ στρατιῶται τοὺς ἀξιωματικούς; Ἐὰν τὸ τάγμα πρέπει καθ' ὅλους τοὺς στρατιωτικοὺς συγγραφεῖς νὰ θεωρῆται οἰκογένεια, παρ' ἡμῖν ἡ οἰκογένεια αὕτη εἶνε διαλελυμένη. Δύνασαι νὰ εὕρῃς περισσότερα οἰκογενειακὰ ἴχνη εἰς τὰ Καταστήματα τοῦ Ἀεριόφωτος παρὰ εἰς τὰ τάγματα τοῦ κ. Τρικούπη. Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς τακτικῆς τοῦ στρατιώτου δὲν μορφοῦται ἐν Γερμανία μόνον ὁ **στρατιώτης,** ἀλλὰ ὁ **ἄνθρωπος.** Δὲν διδάσκεται μόνον νευροσπαστικὰς κινήσεις, ἀλλὰ **ἤθη.** Τὰ ἐν εἰρήνῃ τάγματα εἶνε αὐτὰ τὰ ἐν πολέμῳ. Οἱ ἀφυπηρετήσαντες ἄνδρες ὅταν κηρυχθῇ ἡ ἐπιστράτευσις, εὑρίσκουσιν ἐν τῷ αὐτῷ τάγματι τοὺς αὐτοὺς ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικούς, συναδέλφους. Οἱ δεσμοὶ ἀνασυνίστανται καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ τάγματος ἐπανέρχεται τὸ αὐτό.

Ἀλλὰ τὸ ζήτημα χρῄζει εὐρυτέρας ἀναλύσεως, ἣν ἀναβάλλομεν εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον.

Καλιβάν

ΧΡΟΝΙΚΑ

Μὴ δυνηθέντες νὰ περάνωμεν εἰς τὸ σημερινὸν φύλλον τὴν ἀνάλυσιν τοῦ στρατιωτικοῦ ἄρθρου τῆς Ὥρας, ἀναγράφομεν ἐνταῦθα τὸ συμπέρασμα αὐτῆς:

«Ἐν ἀνακεφαλαιώσει φρονοῦμεν ἀδιστάκτως ὅτι ἡ Ἑλλὰς δύναται ἐνεργοῦσα κατὰ λόγον νὰ διαθέσῃ ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ἐντὸς μικροῦ χρόνου στρατὸν ἑκατὸν χιλιάδων ἀνδρῶν, καλῶς ὡπλισμένων, καὶ μετὰ πάντων τῶν χρειωδῶν ἐρωδιασμένον, πειθαρχοῦντα, ἱκανῶς ἠσκημένον, καὶ ἔχοντα ἀνεπτυγμένον τὸ στρατιωτικὸν φρόνημα».

Ἀπὸ τῆς σήμερον ὁ κ. Τρικούπης μεταβαπτίζεται ὁ ἀπαισίας μνήμης διὰ τὴν Γαλλίαν στρατηγὸς Λεμπὲφ, ὁ κηρύξας ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς κηρύξεως τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου ἐνώπιον τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, προεδρευομένου ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅτι οὐδὲ ἓν κομβίον δὲν λείπει ἀπὸ τὸν γαλλικὸν στρατόν.

Ὁ κ. νομάρχης διώρισεν ἐπιτροπὴν ἐξ ἐμποροβιομηχάνων ὅπως λάβῃ ὑπὸ μελέτην καὶ ἐπιφέρῃ διαφόρους τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ δασμολογίου Ἀθηνῶν, καθ' οὗ ἠγέρθησαν παράπονα ἐκ μέρους τῶν φορολογουμένων.

Λίαν προσεχῶς ὁ κ. νομάρχης ἐπιβαίνων ἀτμακάτου ἀ-

πέρχεται νὰ περιλάβῃ παρὰ τοῦ ἐργολάβου τὸν ἤδη ἀποπερατωθέντα φάρον τοῦ ἀπέναντι τοῦ ἀκρωτηρίου Μαραθῶνος, ὀνόματι Βερτούγι.

Αὐτοκτονία. Χθὲς περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς ἑσπέρας αὐτοκτόνησεν ἐντὸς τῆς παρὰ τὴν πλατείαν τῆς Ὁμονοίας οἰκίας Μακρυγιάννη, ὅπου κατῴκει, ὁ Ἰωάννης Βούλγαρης, Ἀθηναῖος οἰκογενειάρχης, καὶ δι' ὄχι συνήθους τρόπου. Ἐτίναξε τὴν κεφαλήν του, ἀναφλέξας πρὸ αὐτῆς φυσίγγιον δυναμίτιδος, ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται πρὸς ἁλιείαν. Φρικτὸς θάνατος. Ὑποτίθεται ὅτι ὁ δυστυχὴς ἀπέθανεν οὕτω μόνον καὶ μόνον, εὑρεθεὶς ἐν κατασταστάσει μέθης, ὑπὸ τῆς ὁποίας συνεχῶς ἐκυριεύετο. Διότι δὲν εἶχεν ἄλλους λόγους, λέγουν, διὰ ν' αὐτοκτονήσῃ.

Ἐκ τῶν φυλακῶν τῶν Καλαμῶν ἀπέδρα κατάδικος ἐπὶ κλοπῇ Ἀντώνιος Κρητικὸς ἢ Παπουτζοκυριακός, δι' ὁπῆς ἐξ ἀποπάτου.

— Ἀφίκετο ἐκ Τραπεζοῦντος ἀνὴρ φιλογενὴς καὶ ἐντὸς τοῦ κύκλου τοῦ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν κοινοτικοῦ βίου οὐχὶ σπανίως ἀποδείξας σύνεσιν καὶ εὐγενῆ προσδευτικὰ αἰσθήματα, ὁ ἐμπορικατιμᾶς Δημήτριος Κωνσταντινώφ, ἀρχηγὸς ἀρίστου καὶ πατριαρχικοῦ οἴκου.

— Ἐπὶ τῶν βοῶν χωρίου Ἀσπροκκλησίας ἐπαρχίας Καλαμπάκας ἐνέσκηψεν ἐπίζωοτία ἐξ ἧς ἔθανον τρεῖς καὶ πάσχουσι πέντε βόες.

— Γεμάτος ἀπὸ ἐξαισίαν συλλογὴν ἐμπορευμάτων, ὡς μία λαμπρὰ ποικιλία λουκουμίων, ἐπέστρεψεν ἐκ Σύρου ὁ φίλτατος κ. Γ. Παπαγεωργίου ὅστις ἀφοῦ παρέμεινεν ἐν Πειραιεῖ στὸ φτερό, τὰ πρίμνησε σήμερον διὰ Λεωνίδιον ὅπου ἔχει ἀφήσει τὸ ἐμπορικόν του κατάστημα καὶ τὴν καρδιά του.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ συμβουλεύομεν τοὺς καλοὺς Λεωνιδεῖς, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, νὰ ὠφεληθῶσι τῆς περιστάσεως καὶ μὴ τοῦ ἀφήσουν ἐμπόρευμα διότι φαντασθῆτε ὅτι ὅλα εἶνε μὲ *Ἀθηναϊκὸν* γοῦστο.

ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑ ΜΠΟΥΓΙΟΥΚΑ

Σήμερον περὶ τὴν 10 ὥραν π. μ. αὐτοκτόνησεν ἐν τῇ ἐν Κολωνακίῳ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ὅπου ᾠκει ἔτι μετῴκησεν. ἐν τῷ διαιτέρῳ σπουδαστηρίῳ αὐτοῦ ὁ κ. **Ἀγάθων Βουγιούκας,** διὰ πολυκρότου ὅπλου, σκοπεύσας εἰς τὴν καρδίαν του καὶ μετ' ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὥρας ἐκπνεύσας. Ὁ μακαρίτης φαίνεται ὅτι πρὸ πολλοῦ ἐσχεδίαζε τὴν ἀπεγνωσμένην πρᾶξιν του, ἣν εἰς οὐδένα ἐτόλμησε νὰ ἐμπιστευθῇ. Ἔφερε δὲ ἀπὸ τῆς χθὲς τὸ πολύκροτον μεθ' ἑαυτοῦ, ὅπερ εἶδεν ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς κ. Λεβίδης, ὃν μετέβη ἵνα ἐπισκεφθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ του ὁ κ. Μπουγιούκας. Ἐπὶ τῇ ἀστείᾳ δ' ἐρωτήσει τοῦ κ. Λεβίδου, κάτι ρεβόλβερ κουβαλεῖς ἐπάνω σου, ἀπήντησεν ὅτι ἦτο χαλασμένο καὶ τῷδωκε νὰ τὸ διορθώσῃ. Οὐδεμίαν δὲ πρόθεσιν τοιαύτην ἄφησε νὰ τοῦ διαφύγῃ, ἂν καὶ διῆλθεν ἀμυδρῶς εἰς τὸν νοῦν τοῦ κ. Λεβίδου ἡ μαύρη ἰδέα· οὐχ ἧττον ὁ κ. Μπουγιούκας ἦτο ἐρωτικώτατος καὶ τὸν προσεκάλει μάλιστα νὰ πήγαινῃ τὰ βράδεια νὰ τὸν βλέπῃ, διαβεβαιῶν αὐτὸν καὶ περὶ ἐκλογικῶν ἐνεργειῶν, ἃς ἔκαμε καὶ ἐπρόκειτο νὰ κάμῃ ὑπὲρ τοῦ κ. Λεβίδου, οὗ ἦν συγγενής.

Ἐπιστολὴν ἄφησεν ἰδιόχειρον ἐν ᾗ ἀναγράφει ἑαυτὸν ὡς αἴτιον τῆς οἰκονομικῆς καταστροφῆς τῆς οἰκογενείας, καὶ δι' αὐτὸ δίδει πέρας εἰς τὴν ζωήν του. Ὁ μακαρίτης ἦτο ἐκ τῶν μᾶλλον εὐπαιδεύτων, νοημόνων καὶ πολλοῦ διοικητικοῦ πνεύματος ἀξιωματικῶν, φθάσας εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου, ὅτε τῷ 1867 αἱ κοινωνικαὶ ἀπαιτήσεις, αἵτινες καὶ πολλοὺς ἄλλους δυστυχῶς ἀξιωματικοὺς παρέσυραν εἰς βιοποριστικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐσκέφθη νὰ συστήσῃ χαρτοποιεῖον, ἐν ᾧ ἐναυάγησεν οἰκονομικῶς.

Μετὰ τοῦτο ἐρρίφθη εἰς τὴν πολιτικήν. Ὁ ἀείδιμος Ζαΐμης πρώτην φορὰν τὸν διώρισε διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας, διαπρέψαντα πολὺ τότε, θεωρηθείσης τῆς διευθύνσεώς του ἐκείνης ὡς μεταβατικῆς ἐποχῆς διὰ τὴν Ἀστυνομίαν, ἀλλὰ συγχυσθείσης ἔπειτα καὶ αὐτῆς εἰς τὴν ρωμαϊκὴν τριβὴν πραγμάτων καὶ χαρακτήρων.

Ἐδέχθη ἔπειτα θέσιν νομάρχου καὶ πάλιν ἐπὶ Κουμουνδούρου διευθυντὴς Ἀστυνομίας εἰς καιροὺς πολὺ δυσκόλους. Ἐπὶ τῆς φυβερᾶς καταιγίδος ἥτις ἐξερράγη ἐν Ἀθήναις ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τῆς συνθήκης τοῦ Ρωσοτουρκικοῦ πολέμου, ἔδειξε πολλὴν ψυχραιμίαν καὶ ἀπαθείαν. Εἶχεν ὅλα τὰ προσόντα νὰ διαπρέψῃ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἦνε τις χαλύδινος δι' νὰ ἀντιστῇ κατὰ τῆς διαφθορᾶς.

Ἐξέδωκεν ἐπίσης τὸ Στρατολογικὸν Θεσμολόγιον, ἔργον χρησιμώτατον καὶ πολλῆς ἐργασίας πρεῖόν.

Ἐσχάτως περιῆλθεν εἰς πολλὴν οἰκονομικὴν ἀπόγνωσιν. Μὴ εὑρίσκων οὐδαμοῦ ἐνθάρρυνσιν, κατατριβόμενος ἐν ἀργίᾳ, ἀπογοητευμένος πανταχοῦ, μὴ διορίζόμενος οὐδαμοῦ, βλέπων τόσην οἰκογένειαν εἰς τὸν λαιμόν του. μὴ ἀνταμειφθεὶς ἀρκούντως ἐκ τῆς Νέας Ἐκδόσεως τοῦ Στρατιωτικοῦ Θεσμολογίου του, τοῦ κ. Τρικούπη ἐπιστρέψαντος καὶ τὸ ἐν δεδεέμνον ἀντίτυπον, ὅπερ τοῦ ἀπέστειλεν, ὄχι διὰ νὰ τοῦ ὀρνηθῇ συνδρομὴν, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν πλήξῃ ἠθικῶς τὸν ταλαίπωρον, ἔδωσε πέρας εἰς τὰς ἡμέρας του, ἐπιτφραγίσας τὸν βίον του ὡς ἀξιωματικοῦ διὰ τῆς γενναιοτέρας τῶν ἐν ὅλῳ τῷ βίῳ πράξεων.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐπιστολῇ του ἐμπιστεύεται τὰ τέκνα του εἰς τὴν σύζυγόν του καὶ ἐντέλλεται ἂν ὁ πρεσβύτερος υἱός του δὲν ἐπιδώσῃ εἰς τὰ γράμματα, νὰ διδαχθῇ τέχνην.

Συλλυπούμεθα ἐγκαρδίως τὴν καλὴν, τὴν ἀξιόλογον, τὴν ἀναξιοπαθήσασαν οἰκογένειαν.

Καὶ ἂς ὠφεληθῇ καὶ θνήσκων ὁ διακεκριμένος ἀξιωματικὸς κληροδοτῶν μάθημα εἰς πολλοὺς τῶν συναδέλφων του νὰ μὴ συνάπτωσι γάμον ἄνευ ὅρων ἀσφαλῶν, οὐδὲ νὰ ἐκτρέπωνται τῆς στρατιωτικῆς τροχιᾶς, οὐδὲ νὰ ἐπισκοτίζωνται ὑπὸ τοῦ βιωτικοῦ κέρδους.

ΤΟ ΝΕΟΝ
ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Ὁ ἐκ Φιλιππουπόλεως ἡμέτερος ἀνταποκριτὴς, ἐπιστέλλει ἡμῖν, μεταφράσας ἐκ τοῦ Βουλγαρικοῦ, τὸ ἑξῆς:

ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ
Ἡγεμόνος τῆς Βουλγαρίας

Ἡμεῖς Ἀλέξανδρος Α', ἐλέῳ Θεοῦ καὶ ἐθνικῷ βουλήσει, Ἡγεμὼν τῆς Βουλγαρίας.

Δηλοῦμεν πᾶσι τοῖς ἡμετέροις πιστοῖς ὑπηκόοις ὅτι ἐν τῇ διηνεκεῖ ἡμῶν ἐπιθυμίᾳ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς πατρίδος καὶ ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς προόδου αὐτῆς, οὐ μόνον ὑπὸ ἠθικὴν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ὑλικὴν ἔποψιν, καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπότγεσιν ἡμῶν τὴν δοθεῖσαν διὰ τοῦ διαγγέλματος τοῦ ἐκδοθέντος τὴν 1 Ἰουλίου 1881 ἐν Σιστοβίῳ, ἀπεφασίσαμεν νὰ συστήσωμεν ἀμέσως ἐπιτροπὴν ἐκ πολιτῶν ἐκλελεγμένων ὑφ' ἡμῶν μεταξὺ τῶν διαπρεπεστάτων καὶ τῶν μᾶλλον εὐϋπολήπτων ἐν τῇ Ἡγεμονίᾳ ἄνευ διακρίσεως πολιτικῶν ἀποχρώσεων.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη θα ἐργάζηται ὑπὸ τὴν ἡμετέραν προεδρείαν καὶ θὰ προπαρασκευάσῃ ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ σχέδιον Συντάγματος.

Τὸ σχέδιον τοῦτο θὰ καθυποβληθῇ εἰς τὴν μεγάλην ἐθνικὴν συνέλευσιν, ἥτις συγκληθήσεται ἅμα τῷ πέρατι τῆς

---

1 ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ 1

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΟΝΕ

Ο ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ

Μετάφρασις Δ. Καχ.λαμάνου.

I

Ὡραίαν τινὰ ἡμέραν τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1880, νεανίας φέρων κομψὸν κυνηγετικὸν ἔνδυμα, ἐκάθητο εἰς τὸ ἄκρον ἑνὸς δάσους δρυῶν, ἐξ ἐκείνων, ἅτινα διὰ τῆς δροσερᾶς σκιᾶς των σκιάζουσι τὰς πρώτας τοῦ Ἰούρα κατωφερείας.

Μεγάλος ἱσπανικὸς σκύλος καστανοῦ χρώματος ἐξηπλωμένος ἐπί τινος θάμνου, ὀλίγα βήματα μακρὰν τοῦ κυρίου του, προσήλου ἐπ' αὐτοῦ προσεκτικοὺς ὀρθαλμοὺς καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἠρώτα αὐτὸν πότε θὰ φύγωσιν ἐκεῖθεν.

Ὁ κυνηγὸς ὅμως δὲν ἐφαίνετο διατεθειμένος ν' ἀναχωρήσῃ ταχέως. Εἶχε στηρίξει τὸ ὅπλον του ἐπὶ τοῦ κορμοῦ παλαιᾶς δρυός, εἶχε ρίψει εἴς τινα τάφρον τὸν κυνηγετικόν σάκκον του καὶ στρέφων τὰ νῶτα πρὸς τὸν ἥλιον, ἄφινε τοὺς ὀφθαλμούς του νὰ περιπλανῶνται ἐπὶ τοῦ θαυμαστοῦ πανοράματος, ὅπερ ἐξετυλίσσετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τῆς τάφρου, εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁποίας εἶχε σταματήσει κατὰ μῆκος μιᾶς δενδροστοιχίας ἐξηπλοῦτο νεοφυὲς δάσος, τοῦ ὁποίου αἱ ἀραιόσπαρτοι παραφυάδες ἐφύοντο, ὡς νησύδρια χλόης ἐν τῷ μέσῳ τῶν πτερίδων καὶ τῶν ὑψηλῶν θάμνων. Τὸ δενδρόφυτον ἔδαφος χαμηλούμενον ἐν εἴδει ὁμαλῆς κατωφερείας ἄφινε νὰ βλέπῃ τις ἐν τῇ πεδιάδι τὴν κωμόπολιν Πάντ-Ἀβεὸν, ὑψοῦσαν ὑπεράνω τῶν ἐρυθρῶν στεγῶν τῶν οἰκιῶν της τὸ ἐν εἴδει κηροβύστου ἐκ σχιστολίθων κωδωνοστάσιον τῆς παλαιᾶς της ἐκκλησίας. Δεξιᾷ τὸ φρούριον, περικυκλούμενον ἀπὸ πλατείας καὶ ξηρὰς τάφρους, αἵτινες ἦσαν πεφυτευμέναι μὲ καρποφόρα δένδρα. Ὁ Ἀβεὸν, λεπτὸν ἐξ ὕδατος νῆμα, ὅπερ οἱ κάτοικοι ὑπερηφάνως ἀποκαλοῦσιν «ὁ ποταμὸς» ἔλαμπεν ὡς ἀργυρᾶ ταινία μεταξὺ τῶν ἐχουσῶν τρέμον τὸ φύλλωμα ἰτεῶν, τῶν ὁποίων οἱ κλῶνοι ἔκλινον ἐπιχαρίτως πρὸς τὸ διερχόμενον ρεῦμα.

Μακρύτερα τὸ ἐργοστάσιον ἐκπέμπον διὰ τῶν ὑψηλῶν καπνοδοχῶν του ἐρυθρᾶ νέφη καπνοῦ, παρασυρόμενα ἀπὸ τοῦ ἀνέμου, ἐξετεινε τὰ μαῦρά του τείχη ὑπὸ τὸν λόφον, τοῦ ὁποίου αἱ ἐκ βράχων σειραὶ ἔφερον πλατείας ὀπάς, χρησιμευούσας εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τῆς μεταλλίτιδος γῆς. Ὑπεράνω τῶν ὀρυγμάτων τούτων ἐχλόαζον αἱ ἄμπελοι, αἵτινες παράγουσι λευκόν τινα οἶνον, ἔχοντα ἀθλίαν γεῦσιν, καὶ ὁ ὁποῖος πωλεῖται κοινῶς ὑπὸ τὸ ὄνομα *«οἶνος Μωσέλλης»*. Ὁ ὁλογάλανος οὐρανὸς κατεπλημμυρίζετο ἀπὸ φῶς καὶ ὁμίχλη διαφανής, ὡς ἀραχνοῦφὴς γάζα, ἐπεκάθητο ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων.

Βαθεῖα ἡσυχία ἐπεκράτει καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς γελαστῆς αὐτῆς τοποθεσίας, καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦτο τόσον καθαρὰ, ὥστε ὁ ὑπόκωφος ἦχος τῶν σφυρίων τοῦ σιδηρουργείου ἀνέβαινε διὰ μέσου τοῦ κενοῦ ἀπὸ τῆς κοιλάδος εἰς τὸ δάσος.

Ναρκωθεὶς ἐκ τῆς γαλήνης ἥτις τὸν περιεκύκλου, ὁ νέος κυνηγὸς ἔμενεν ἀκίνητος. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον οἱ ὀφθαλμοί του ἔπαυσαν νὰ παρατηρῶσι τὸ τοπεῖον. Βαθὺ αἴσθημα εὐεξίας τὸν εἶχε καταλάβει καὶ αἱ ἰδέαι του ἐχάνοντο ἐν τῷ κενῷ. Καὶ ἠκολούθει μειδιῶν τὰς σκέψεις του, αἵτινες τὸν ἔφερον πρὸς τὸ ἀπομεμακρυσμένον παρελθόν. Ὁ ἥλιος ἤδη ἀρχίσας νὰ κλίνῃ πρὸς τὴν δύσιν του ἐχρύσιζε τὰς κοκκινωπὰς κορυφὰς τῶν δένδρων τοῦ δάσους καὶ καθίστα ἡσυχωτέραν τὴν γαλήνην τοῦ μέρους. Αἴφνης ὅμως ἀπεσπάσθη ἀποτόμως τῶν ὀνειροπολημάτων του. Δροσερὸν καὶ κατακόκκινον ρύγχος εἶχε στηριχθῆ ἐπὶ τῶν γονάτων του, ἐνῷ ταὐτοχρόνως δύο ὀφθαλμοὶ μὲ ἀνθρωπίνην ἔκφρασιν τῷ ἀπέτεινον βωβὴν, ἀλλ' ἐκφραστικωτάτην ἱκεσίαν.

— Ἄ! ἄ! ἐβαρέθηκες σὺ καλό μου παιδί; εἶπεν ὁ νεανίας. Ἔλα, μὴ ἀνυπομονῇς θὰ φυγωμεν.

Καὶ ἐγερθεὶς στενάζων ἐκρέμασαν ἀπὸ τῶν ὤμων του τὴν ἀσκοπήραν του, ἀνέλαβε τὸ ὅπλον του, ἐπήδησε τὴν τάφρον καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ νεοφυὲς δασίδιον.

Ὁ καστανὸς σκύλος περιέτρεχεν ὅλους τοὺς θάμνους ὀσφραινόμενος καὶ ἀναζητῶν θύραμά τι. Αἴφνης ἐσταμάτησε πλησίον βάτου τινος, ὑψωμένον ἔχων τὸν πόδα, μὲ λαιμὸν προτεταμένον, ἀκίνητος, ὡς ἂν αἴφνης μετεβλήθη εἰς λίθον. Ἡ οὐρά του μόλις ἐσείετο καὶ ἐφαίνετο ὅτι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν του ἐκάλει τὸν κύριόν του. Οὗτος ἔκαμε ταχέως μερικὰ βήματα. Συγχρόνως μέγας λαγωὸς, πηδῶν ἔξω τῆς φωλεᾶς του ἤρχισε νὰ φεύγῃ, διατρέχων ὡς βέλος τὴν πρὸ αὐτοῦ ἔκτασιν. Ὁ νέος ἐσκόπευσεν καὶ ἐπυροβόλησεν. Ὅταν δ' ὁ καπνὸς τοῦ πυροβολισμοῦ διελύθη, παρετήρησεν ἄνευ ἐκπλήξεως μὲν, ἀλλὰ μετὰ λύπης τὸν λαγῳόν, ὅστις ἐξηφανίζετο ἐν μέσῳ τῶν δένδρων τοῦ μεγάλου δάσους.

— Καὶ αὐτὸς ἔφυγεν, ἐψιθύρισε.

Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν σκύλον του, ὅστις τὸν παρετήρει μελαγχολικῶς. Τί δυστυχία ἔ; τῷ εἶπε, τί νὰ σοῦ κάμω;

Μόλις αἱ λέξεις αὗται προσεφέρθησαν καὶ ἑκατὸν βήματα μακρὰν τοῦ νέου κυνηγοῦ ἠκούσθη κρότος πυροβολισμοῦ. Ἔπειτα, μετά τινας στιγμὰς σιωπῆς, κρότος βημάτων ἠκούσθη παρὰ τοῖς πλησίον θάμνοις, οἱ κλάδοι τῶν δενδρων

ἀποστολῆς τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, ὅπως παράσχῃ ὁριστικὴν μορφὴν τῷ σχεδίῳ τούτῳ.

Μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς προκηρύξεως τοῦ Συντάγματος οἱ ἡμέτεροι ὑπουργοὶ θὰ διατηρῶσι τὰ χαρτοφυλάκια αὐτῶν καὶ ἡ ἐνέργεια αὐτῶν θὰ περιορισθῇ μόνον ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῶν τρεχουσῶν ὑποθέσεων, τηρούντων αὐστηροτάτην οὐδετερότητα ἐπὶ παντὸς, ἀφορῶντι τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικήν.

Πεποίθαμεν ὅτι ἅπαντες οἱ πιστοὶ ἡμῶν ὑπήκοοι θὰ κατίδωσιν ἐν τῇ πράξει ταύτῃ ἀπόδειξιν τῆς ἐπιμόνου ἡμῶν μεριμνῆς ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ προσφιλοῦς ἡμῶν ἔθνους καὶ ὅτι θὰ συνενώσωσι τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν καὶ τὸ καθῆκον μετὰ τῆς τάξεως καὶ σοβαρότητος, ἰδιοτήτων, αἵτινες δέον νὰ χαρακτηρίζωσιν ἔθνος, ἔχον τὴν συναίσθησιν τῆς ἑαυτοῦ ἀξίας.

Ἐξεδόθη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πρωτευούσῃ Σοφίᾳ τὴν 30 Αὐγούστου 1883.

Ἀλέξανδρος

ΧΡΟΝΙΚΑ ΣΠΑΡΤΗΣ

(ΙΔΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Σπάρτη, 6 Σεπτεμβρίου

Καὶ πάλιν περὶ εὐλογίας.—Ἀπάντ σις καιὼ: πρέπει.—Γάμος ὑπὸ συνοδείαν χωροφυλάκων.—Βουλευτικὸς συνδυασμός.

Ἰδοὺ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν γελαστῶν καὶ χαριτωμένων χωρῶν τῆς ἐπαρχίας Λακεδαίμονος, τῶν ἀπὸ τριμηνίας προσβληθέντων ὑπὸ τῆς εὐλογίας:

Παλεοπαναγιὰ, Σκοῦρα, Καλύβια, Σκλαβοχῶρι, Ἀναβρυτὴ, Βασσαρᾶ, Ἅγιος Ἰωάννης. Καὶ ἐν μὲν τῇ Ἀναβρυτῇ, καθ' ἃς ἔχω πληροφορίας, ἀπέθανον **200**, ἐξ ὧν ἀτ **140** εἶνε παιδάκια. Ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς χωρίοις περὶ τοὺς **180.** Δηλαδὴ **380** Ἕλληνες, **380** ἀδελφοί μας, διότι οἱ ἀρμοδιοι εἶνε ἀδρανεῖς, εἶνε ἀνίκανοι, εἶνε Κάφροι.

Καὶ εἰς τὰ παράπονα πολίτου τινος ὅτι κατὰ τῆς εὐλογίας δὲν λαμβάνεται μέτρον, ἀκούσατε, ἀκούσατε, τί ἀπήντησεν εἰς τῶν ἀρχόντων τῆς πολεώς μας: *ἀφοῦ ἡ θεία δίκη θέλει νὰ τιμωρήσῃ τὸν κόσμον, τί νὰ σᾶς κάμω ἐγώ;* Ἔ, δὲν εἶνε ἑλληνικώτατον, ὑπαλληλικώτατον;

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν εἴχαμεν καὶ ἕνα γάμον ἐπὶ τὸ ἀμερικανικώτερον· τὸν τοῦ Σταύρου Χαρμετάρου, ὅστις φυλακισθεὶς προ ἔτους, εἶχε ἀναγκασθῆ νὰ φυλακίσῃ μαζὺ μὲ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὸν πρὸς μίαν νεραϊδα τοῦ ὁλοδρόσου καὶ ὁλοπρασίνου χωριοῦ του ἔρωτα αὐτοῦ. Ἀλλὰ φοβούμενος φαίνεται τὴν πτερωτὴν τῆς γυναικὸς ἀπιστίαν ἐζήτησεν ἄδειαν ὅπως ὑπὸ τὴν συνοδείαν χωροφυλάκων πάῃ εἰς τὸ χωριό του καὶ τελέσῃ τοὺς γάμους του.

Καὶ ἐδόθη ἡ ἄδεια καὶ ἐπῆγε καὶ ἐνυμφεύθη καὶ ἐχόρευσε καὶ διεσκέδασε καὶ ἐμέθυσε καὶ τὸ βράδυ βράδυ ὑπὸ τοὺς ἤχους ντουλλίων καὶ ζουρνάδων καὶ τῶν ἀπαραιτήτων πυροβολισμῶν, τῶν τόσην ἀφελῆ καὶ ἀγρίαν χάριν διδόντων εἰς τοὺς γάμους τῶν χωρικῶν μας... ἐπέστρεψεν εἰς τὰς φυλακάς. Λέγεται ὅτι τὸ μπουκέτο τῆς λεμονιᾶς μένει ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς νύμφης περιμένον τὸν φυλακισμένον σύζυγον. Λοιπὸν νὰ ζήσουνε καὶ καὶ καλὴ λευθεριά.

Καὶ ἐνῷ σεῖς ἀκόμη δὲν ἐτελειώσατε τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς, ἡμεῖς τὰς ἐλησμονήσαμεν καὶ ἀρχίσαμεν νὰ γινώμεθα μάρτυρες καὶ βουλευτικῶν συνδυασμῶν. Καὶ ἰδοὺ ὁ πρῶτος ἐν Ἑλλάδι συνδυασμὸς διὰ μελλούσας βουλευτικὰς ἐκλογὰς, συγκείμενος ἐκ τῶν κυρίων Δ. Δημητρακάκη, Ἰω. Βαλασσοπούλου, Κ. Σαλταφέρη, Γ. Μαυρομιχάλη καὶ Α. Ματάλα. Ἀπέχοντες ἐπὶ τοῦ παρόντος οἱανδήποτε νὰ ἐκφέρωμεν ἐπ' αὐτοῦ κρίσιν, τοῦτο μόνον παρατηροῦμεν ὅτι ὁ συνδυασμὸς οὗτος εἶνε πολὺ ἄωρος καὶ ἴσως· ἡ ἐπαρχία δὲν τὸν *χωνεύῃ*.

Ταῦγετος

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΠΡΟΣΑΡΑΞΙΣ

Πρὸ μιᾶς περίπου ἑβδομάδος ἠγγέλθη ὅτι τὸ *Πανελλήνιον*, ἐκτελοῦν τὸ ταξείδιον τῆς Κρήτης, προσήραξε παρὰ τὸ Ρεθύμνον. Ἰδοὺ λεπτομέρειαί τινες, ἐξ ἐπιστολῆς ἐπιβάτου, ἀφοῦ δὲν ἐγένετο μέχρι τοῦδε λόγος εἰς τὰς ἐφημερίδας.

«Ἡ προσάραξις ἐγένετο ὑπὸ τὸ Δυτικὸν φρούριον τοῦ Ρεθύμνου (κάβο φορτέτσα.) Ἐπλέομεν ἥσυχα ἥσυχα καὶ ἐκοιμώμεθα ὅτε περὶ τὴν 3 1/2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον, εἰς τὸν γλυκύτερον ὕπνον, τριπλοῦς δονισμὸς ἰσχυρὸς μᾶς ἀφύπνισεν ἐντρόμους· τὰ δὲ φῶτα διὰ τῶν τιναγμῶν ἐσβέσθησθησαν. Το σύνολον ἐκεῖνο τὸ συγκεχυμένον τῶν σκέψεων, τὸ ὁποῖον διέρχεται διὰ τοῦ νοῦ εἰς τοιαύτας στιγμὰς, τὸ σκότος, αἱ φωναὶ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ κάτω, ἡ ἄγνοια τοῦ βαθμοῦ τοῦ κινδύνου, ἰδοὺ ἡ θέσις εἰς τὴν ὁποίαν εὑρεθήμεν. Οἱ ἀναμένοντες ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων τοῦ φρουρίου τὴν ἄφιξιν τοῦ ἀτμοπλοίου καὶ τουφεκισμοὶ ἐκ τῶν ἐπιβάτων ἀνήγγειλαν τὸν κίνδυνον. Ἐκ Ρεθύμνου ἔσπευσαν λέμβοι, καὶ αἱ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐρρύθησαν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀλλ' ἡ ἀπόβασις ἦτο ἐπικινδυνωδεστέρα. Ἡ πρώτη λέμβος, πεπληρωμένη γυναικῶν, παρ' ὀλίγον ν' ἀνατρεπῇ· διπλοῦν κῦμα τὴν ἐμισογέμισε νερόν, ἐνῷ τρίτον τὴν ἔρριψε κατὰ τῶν βράχων. Ἐκ τῶν πρώτων σπευσάντων εἰς βοήθειαν ἦσαν οἱ υἱοὶ τοῦ Προξένου κ. κ. Μίνως καὶ Κώστας Πετυχάκη, καὶ ὁ εὐγενέστατος κ. Περικλῆς Πετυχάκης. Ἐπὶ τοῦ τόπου τοῦ δυστυχήματος ὅλη ἡ πόλις εἶχε σωρευθῆ, τὰς ἐπάλξεις εἶχον καταλάβει αἱ χανούμισαι, οἱ λοιποὶ κάτοικοι τὸν βράχον, συζητοῦντες καὶ σχολιάζοντες ποικιλαχῶς τὸ συμβάν, οἱ μὲν χριστιανοὶ συμπονοῦντες, οἱ δὲ ὀθωμανοὶ μὲ μίαν κρυφὴν χαράν, ὡς νὰ ἐξεδικοῦντο...

Ἀλλὰ διατί προῆλθε τὸ συμβὰν ἐν πλήρει σχεδὸν ἡμέρᾳ καὶ καλοκαιρίᾳ; Οἱ ὑπεύθυνοι ἐδικαιολογήθησαν ἄριστα! «Ἐγὼ ἐκοιμώμουν» ἔλεγον. Καὶ οὕτω συνέβη, φαίνεται. Ὁ πλοιαρχὸς εἶχε κοιμηθῆ, ὁ τιμονιέρης δὲν εἶδε, καὶ ἀνάγκη νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἐκοιμήθη, διότι ἦτο γέρων, παλαιός...

Εἶνε ἐν τούτοις ἀληθὲς ὅτι εἰς τὸν πλοίαρχον Α. Σαλάχαν, ἄνδρα δραστήριον καὶ ναυτικὸν τέλειον, ὀφείλεται ἡ ταχεῖα, ἀβλαβὴς, καὶ ἄνευ βοηθείας ἄλλου πλοίου ἐλευθέρωσις ἐκ τῶν βράχων τοῦ «Πανελληνίου». Μέχρις ὅτου ἀφιχθῇ τὸ ἐκ Σούδας ἀτμόπλοιον, ὅπερ διετάχθη νὰ ξεκινήσῃ πρὸς βοήθειαν, δὲν εἶχε φανῆ ὅμως οὔτε μέχρι τῆς 3ης μ. μ., ὁ Σαλάχας, μόνος πάνυ, ξυπόλυτος, ξεσκούφωτος, κάθυγρος, πανταχοῦ παρὼν, χειρονομῶν, φωνάζων, ἐνθαρρύνων, τὸ ἠλευθέρωσε».

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

Ἡ ποίησις τοῦ Βαλαωρίτου ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην καλλιεργηθεῖσαν ἐπὶ τοῦ νεωτέρου ἡμῶν Παρνασσοῦ ἐτιμήθη καὶ μελῳδικῶς ἀντήχησεν εἰς τὰ ὦτα τῆς φιλολογικῆς Ἑσπερίας. Καὶ δικαίως, ἀφοῦ εἶνε ἡ μεγαλόφρων καὶ ἀνταξία κόρη τῆς ἡμετέρας δημώδους αὐτοφυοῦς Μούσης, τὰ ἄσματα τῆς ὁποίας, ἀπαράμιλλα ἐν τῇ μεγαλειότητι καὶ πρωτοτυπίᾳ των, τοσοῦτον ἐθαυμάσθησαν ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων.

Εἰς τῶν περὶ πολλοῦ ποιουμένων τὴν ποίησιν τοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου εἶνε ὁ Γάλλος **Mézieres**, ἐκ τῶν τεσσαράκοντα ἀθανάτων τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Εὐτυχή-

---

παρεμερίσθησαν, εὔθυμος δὲ καὶ ρωμαλέος, φέρων κυνηγετικὴν βλοῦζαν ἐκ καστανοῦ ὑφάσματος, φορῶν μεγάλα ὑποδήματα καὶ παλαιόν τινα πῖλον ἐπεράνη μεταξὺ τῶν δένδρων. Διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἐκράτει τὸ ὅπλον του, διὰ τῆς ἄλλης ἔφερεν ἀνηρτημένον ἀπὸ τῶν ποδῶν τὸν λαγῳὸν, ὅστις πρὸ ὀλίγου εἶχε λάβει τόσον ταχέως τὴν πρὸς τὸ δάσος.

— Φαίνεται ὅτι εἶσθε εὐτυχέστερός μου; εἶπε μειδιῶν καὶ προσερχόμενος πρὸς τὸν νεοελθόντα ὁ νεαρὸς κυνηγός.

— Ἄ! σεῖς ἐρρίξατε τὸ πρῶτο τουφέκι, κύριε; ἠρώτησεν ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν βλοῦζαν.

— Μάλιστα καὶ πολὺ ἀνεπιτήδεια, διότι τὸ ζῶον ἐχώθη μέσα 'στὰ πόδιά μου καὶ τὸ ἐσκόπευσα μόλις ἀπὸ εἴκοσι βημάτων ἀπόστασιν.

— Πραγματικῶς δὲν εἶναι πολὺ λαμπρὸν, ὑπέλαβε μετ' εἰρωνίας ὁ φέρων τὴν κυανῆν βλοῦζαν. Ἀλλὰ πῶς κυνηγᾶτε, κύριε, σ' αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ δάσους;

— Κυνηγῶ, ἀπήντησεν ὁ νεανίας ἐκπλαγεὶς ὀλίγον διὰ τὴν ἐρώτησιν, διότι ἔχω τὸ δικαίωμα...

— Δὲν τὸ πιστεύω, διότι αὐτὰ τὰ δάση ἀνήκουν εἰς τὸν κ. Δερβλάϋ, ὅστις δὲν ἐπιτρέπει εἰς ὁποιον καὶ ἂν τύχῃ νὰ ἔρχεται ἐδῶ.

— Ἄ! ἄ! ὁ σιδηρουργὸς τοῦ Πουντ-Ἀβέου; ὑπέλαβεν μεθ' ὕφους ἐλαφρῶς ἀλαζονικοῦ ὁ νεανίας. Ἐὰν εἶμαι εἰς τὰ κτήματά του, εἶμαι χωρὶς νὰ τὸ ξέρω καὶ λυποῦμαι πολύ. Θ' ἀπεπλανήθην. Εἶσθε χωρὶς ἄλλο ὁ φύλαξ τοῦ κ. Δερβλάϋ;

— Καὶ σεῖς ποιὸς εἶσθε; εἶπεν ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν βλοῦζαν χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἐρώτησιν, ἥτις τῷ ἀπηυθύνθη.

— Εἶμαι ὁ μαρκήσιος τοῦ Μπελιὲ, καὶ σᾶς παρακαλῶ πολὺ νὰ πιστεύσητε ὅτι δὲν συνειθίζω ποτὲ νὰ κυνηγῶ εἰς ξένα κτήματα.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν βλοῦζαν ἠρυθρίασε μέχρι τοῦ λευκοῦ των ὀφθαλμῶν καὶ προσκλίνων συγκαταβατικῶς.

— Συγχωρήσατέ με, παρακαλῶ, κύριε μαρκήσιε· ἐὰν ἤξευρα ποίος εἶσθε δὲν θὰ ἐτόλμων νὰ σᾶς πλησιάσω καὶ νὰ σᾶς ζητήσω ἐξηγήσεις. Ἐξακολουθήσατε τὸ κυνηγί σας, ἐγὼ θὰ σᾶς ἀφήσω μόνον.

Ἐνῷ ὁ μετ' αὐτοῦ συνδιαλεγόμενος ὡμίλει ὁ νέος μαρκήσιος τὸν παρετήρει προσεκτικώτερον. Ὑπὸ τὸ ἀγροτικόν του φόρεμα ἀνεκάλυπτε καλὴν ὄψιν. Τὸ πρόσωπόν του περιβαλλόμενον ἀπὸ μαύρην γενειάδα ἦτο ὡραῖον καὶ ἐκφραστικόν. Αἱ χεῖρές του ἦσαν λεπτοφυεῖς καὶ περιποιημέναι. Καὶ ἐπὶ πλέον ἔφερεν ἀπὸ τῶν ὤμων ἀνηρτημένον ὅπλον πλουτίας ἀπλότητος, ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα μόνοι οἱ Ἄγγλοι τεχνῖται γνωρίζουσι νὰ κατασκευάζωσιν.

Σᾶς εὐχαριστῶ, ἀπήντησε ψυχρῶς ὁ μαρκήσιος, ἀλλὰ δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίζω τὸν κύριον Δερβλάϋ. Γνωρίζω μόνον ὅτι εἶναι ἐνοχλητικὸς γείτων μὲ τὸν ὁποῖον δὲν εὑρισκόμεθα εἰς φιλικὰς σχέσεις. Δὲν θέλω οὔτε ἕνα πυροβολισμὸν ἐπὶ πλέον νὰ ρίψω ἐντὸς τῶν κτημάτων του. Μόλις χθὲς ἦλθα εἰς τὸ Μπωλιέ. Δὲν ἐγνώριζα καλὰ τὸ μέρος καὶ ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποίαν τρέφω πρὸς τὸ κυνηγί μὲ παρέσυρε ἕως ἐδῶ. Ἀλλὰ δὲν θὰ μὲ ξαναιδῆτε ποτὲ πλέον.

— Ὅπως θέλετε, κύριε μαρκήσιε, ἀπήντησεν ὁ φέρων τὴν κυανῆν βλοῦζαν ἄνθρωπος. Ἐν τούτοις ὁ κύριος Δερβλάϋ θὰ ἦτο πολὺ εὐτυχὴς, σᾶς τὸ βεβαιῶ, ἐὰν μπορεῖτε νὰ σᾶς δείξῃ εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ὅτι ἐὰν εἶναι γείτων ἐνοχλητικὸς, εἶναι χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ... Κατέλαβε μέρος τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ Μπωλιὲ διὰ νὰ κατασκευάσῃ ἕνα μικρὸν σιδηρόδρομον χρήσιμον διὰ τὸ ἐργοστάσιόν του.... Καὶ μὴ ἀμφιβάλλετε ὅτι λυπεῖται καὶ ὅτι εἶναι πρόθυμος νὰ σᾶς ἀποζημιώσῃ, ὅπως πρέπει. Τὰ ὅρια δύο γειτόνων δὲν εἶναι πάντοτε βέβαια καὶ βλέπετε, προσέθηκε μειδιῶν, ὅτι καὶ σεῖς ἠπατήθητε... Μὴ κρίνετε λοιπὸν τὸν κύριον Δερβλάϋ χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζητε... Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀργότερα θὰ μεταμεληθῆτε διὰ τὴν αὐστηρότητά σας...

— Εἶσθε χωρὶς ἄλλο φίλος τοῦ διευθυντοῦ τῶν σιδηρουργείων.... ἀπήντησεν ὁ μαρκήσιος παρατηρῶν τὸν μετ' αὐτοῦ συνομιλοῦντα, ἴσως ὑπάλληλός του, διότι τὸν ὑπεραspίζεσθε μὲ τόσην θέρμην...

— Ὅλως διόλου φυσικὴν, πιστεύσατέ με, κύριε μαρκήσιε.

Καὶ μεταβάλλων ἀποτόμως τὴν συνομιλίαν.

— Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι δὲν εἶσθε εὐτυχὴς οὔτε εἰς τὸ Μπωλιὲ, οὔτε εἰς τὸ Πὸ,τ-Ἀβέον; Ὁ κύριος Δερβλάϋ θὰ ἐλυπεῖτο πολὺ, ἐὰν ἐμάνθανεν ὅτι ἐξήλθετε ἀπὸ τὰ κτήματά του μὲ κενὰς χεῖρας. Λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ δέχθῆτε αὐτὸν τὸ λαγῷ καὶ αὐταῖς τῆς πέρδικες.

— Δὲν μπορῶ νὰ τὰ δεχθῶ, ἀπήντησε ζωηρῶς ὁ μαρκήσιος, κρατήσατέ τα· ἐὰν ἐπιμένετε θὰ μὲ δυσαρεστήσητε...

— Ἂν καὶ κινδυνεύω νὰ σᾶς δυσαρεστήσω, ἐν τούτοις ἐπιμένω. Θὰ βάλω τὸ κυνηγὶ αὐτὸ εἰς τὸ χεῖλος τῆς τάφρου καὶ εἶσθε ἐλεύθερος νὰ τ' ἀφήσετε ἐκεῖ· τόσῳ τὸ καλλίτερον διὰ τὴν ἀλουποῦ... Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς χαιρετίσω, κύριε μαρκήσιε...

Καὶ πηδῶν τὴν τάφρον εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ μεγάλου δάσους μηκύνων τὸ βῆμα.

— Κύριε, κύριε, ἐφώναξεν ὁ μαρκήσιος...

Ἀλλ' ἤδη ὁ κυνηγὸς εἶχεν ἐξαφανισθῆ μεταξὺ τῶν δένδρων.

— Ἰδοὺ μία παράξενος εὐτυχία, ἐψιθύρισεν ὁ νέος, τί νὰ κάμω τώρα; Ἀπροσδόκητος ἐπέμβασις ὅμως ἔθηκε τέλος εἰς τοὺς δισταγμούς του. Ὁ καστανὸς ἱσπανικὸς κύων διηυθύνθη πρὸς τὴν τάφρον καὶ λαμβάνων μετὰ προσοχῆς διὰ τῶν ὀδόντων του μίαν πέρδικα τὴν ἔφερε πρὸς τὸν κύριόν του. Ὁ μαρκήσιος ἐγέλασε καὶ θωπεύων τὸν σκύλον.

(ἀκολουθεῖ)

σας διὰ στενῶν προσωπικῶν δεσμῶν νὰ συνδεθῇ πρὸς τὸν Λευκάδιον ψάλτην κατά τινα ἐν Ἑλλάδι διατριβήν του, πλειστάκις ἐκδραμὼν μετ' αὐτοῦ ἀνὰ τὰς πεδιάδας καὶ τὰ ὄρη τῆς Ἠπείρου, ἐγνώρισεν ὄχι μόνον τὸν ποιητήν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ἄλλοτε δι' ἐκτενοῦς μελέτης, δημοσιευθείσης ἐν τῷ *Χρόνῳ*, διηρμήνευσεν εἰς τοὺς συμπολίτας του τὰ κάλλη τῆς ἀδαμάστου καὶ ἀγρίας ἐκείνης κλεφτοπούλας, τῆς ποιήσεώς του. Καὶ ἤδη ἐν τῇ αὐτῇ ἐφημερίδι, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς γαλλικῆς μεταφράσεως τῶν ἔργων τοῦ Βαλαωρίτου, τῆς ἐσχάτως δημοσιευθείσης ὑπὸ τοῦ μαρκησίου **Qeux de Saint Hilaire** καὶ **Blancard**, ἐπανέρχεται, ὡς ἐπὶ προσφιλοῦς θέματος καὶ τὴν φορὰν ταύτην, ἵνα ἀπὸ γενικοτάτης ἀπόψεως, διὰ γραμμῶν ἀκριβεστάτων καὶ διαυγῶν ἐξεικονίσῃ τὸν ποιητὴν τῶν Κλεφτῶν, ἐν οἷς ἀγαπᾷ νὰ ἐνδιατρίβῃ ἡ Μοῦσά του, τὴν γλῶσσαν τῶν ὁποίων βασιλικώτατα περιβάλλεται, καὶ ἰδίᾳ τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ φρόνημα καὶ τὴν πατριώτιδα θέρμην καὶ τὸν βίον καὶ τὴν πίττιν, τὴν καρδίαν ἐκείνου, ἥτις, κατὰ τὸν **Mézieres**, ὑπῆρξε μία τῶν μεγίστων καρδιῶν τοῦ αἰῶνος.

Πολλάκις κατὰ τὰς θαλασσίας αὐτῶν συνδιαδρομὰς καὶ τὰς μακρὰς συνδιαλέξεις ὑπὸ τὴν φιλόξενον στέγην τῆς ἐν Λευκάδι οἰκίας τοῦ ποιητοῦ, ὁ διαπρεπὴς Γάλλος τὸν ἤκουσε βεβαιοῦντα ὅτι ζῶν, ὡς ἔζη, μεταξὺ τῶν ναυτικῶν, τῶν βοσκῶν, τῶν χωρικῶν του, ἐπανεύρισκε παρ' αὐτοῖς ὄχι μόνον εἰς τοὺς λόγους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτῶν κάτι τι τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Οὐδεὶς μεταξὺ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων εἶνε ἄξιος μᾶλλον τοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου νὰ φέρῃ τὸ ὄνομα τοῦ πατριώτου. Ἡ ποίησις του ἐκπορεύεται ὅλη ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τοῦ πατριωτισμοῦ· οἱ στίχοι του κατ' οὐδὲν ὁμοιάζουσι πρὸς τὰς λυρικὰς ἐκφάνσεις τῶν εὐρυῶν πνευμάτων, πρὸς τὰ ἤρεμα ζωγραφήματα τῶν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ἔργον των ἀφωσιωμένων ποιητῶν. Ἡ ποίησίς του δὲν εἶνε καλλιτέχνου ἐρμικὴ ἐργασία· εἶνε πολεμικὴ κραυγὴ μαχητοῦ. Πολὺ ἀπέχει τοῦ νὰ θεωρῇ τὴν δημώδη γλῶσσαν ὡς διαστροφὴν τῆς ὡραίας ἐκείνης τῶν προγόνων καὶ βαρβαρότητος καὶ παρακμῆς σημεῖον· τοὐναντίον ἀνεζήτει ἐν αὐτῇ τὴν πηγὴν τῆς μόνης ποιήσεως, ἥτις ἐπέζησε πασῶν τῶν ἱστορικῶν μεταβολῶν καὶ τῆς φυλῆς τὴν ζωτικότητα ἐπέδειξε.

Καὶ οὕτω περατοῦται τὸ ἄρθρον τοῦ **Mèziéres**:

«Ἡ ἕνωσις μετὰ τῆς Ἑλλάδος, τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἠπείρου, τὸ φλογερώτερον ὄνειρόν του, ἡ ἐσχάτη ἐλπίς, τὴν ὁποίαν ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου ἐξέφραζε, κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον ἐπληρώθη. Ἐὰν ἔζη, θὰ ἦτο ἀπαραμύθητος, βλέπων τὴν ἀγαπημένην του Ἤπειρον, ἐξαιρεθεῖσαν τῆς ἀπελευθερώσεως. Γνωστὸν μετὰ πόσης ζέσεως ἡ ἑλληνικὴ διπλωματία ἐζήτει νὰ φέρῃ τὰ νέα σύνορα πρὸς βορρᾶν, ἐκεῖθεν τῶν Ἰωαννίνων. Τὸν πόθον τούτων ἐκφράζουσι τὰ ποιήματα τοῦ Βαλαωρίτου, καὶ ἐκ του πόθου τούτου τὴν συγκράτησιν συνετέλεσεν. Ἐκεῖ παρὰ τὰ Ἰωάννινα, ἐπὶ τοῦ Πίνδου, ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ ἐπὶ μᾶλλον ἔπαθε καὶ ἠγωνίσατο. Δὲν ἐπεφυλάσσετο ἡ εὐτυχία αὕτη εἰς ἐκείνους οἵτινες πρὸ τοσούτου χρόνου καὶ τοσοῦτοι ἔχυσαν τὸ αἷμά των ἐκεῖ πέραν, ματύρια τῆς ἀνωλέθρου ζωτικότητος τοῦ γένους των».

ΤΟ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ ΠΑΝΤΟΥ

Ἄλογο ἁμαξωτὸ ἢ ἅμαξα ἀλογένια. Ταχύτητα, εὐμάρειαν, ἀσφάλειαν, κομψότητα—ἰδοὺ τί ὑπόσχεται ὁ Σκορδαρᾶς τῆς Νέας Ἱερσέης ἁμαξοποιὸς Στίλμαν μὲ τὴν νέαν ἐφεύρεσίν του. Εἶνε ἵππος καὶ ἅμαξα ἀνακατωμένα. Γίνεσαι ἀναβάτης καὶ ἐπιβάτης συγχρόνως. Οὔτε ἐπὶ ἁμάξης κάθεσαι· οὔτε ἐπὶ ἵππου· ἀλλὰ μᾶλλον ἐπὶ ἵππου παρὰ ἐπὶ τῆς ἁμάξης· καὶ πάλιν, μᾶλλον ἐπὶ τῆς ἁμάξης, παρὰ ἐπὶ τοῦ ἵππου. Ἐστενοχωρήθητε, σᾶς ἐννοοῦμεν· νὰ λοιπὸν τί εἶνε: Τὸ ἄλογο τοποθετεῖται ἀκριβῶς μεταξὺ δύο μεγάλων ὡς τῶν τοῦ ποδηλάτου (*βελοσιπέδ*) τροχῶν, ὑπὲρ τὴν ράχιν δὲ τοῦ ἀλόγου ἀκριβῶς εἶνε τὸ κάθισμα τοῦ ἀναβάτου ἢ ἐπιβάτου· στηρίζεται δὲ ἐπὶ τοῦ ἄξονος τῶν τροχῶν· οὕτως ὁ μὲν ἵππος δὲν σηκόνει ἐπάνω του κανὲν βάρος· συνάμα δὲ καὶ ἡ ἅμαξα αὐτὴ συγκειμένη ἁπλῶς ἐκ δύο ὑψηλῶν τροχῶν ἑνὸς ἄξονος καὶ ἑνὸς μικροῦ καθισματος εἶνε τόσον ἐλαφρὰ, ὥστε φαντάζεσθε ποίαν ταχύτητα δύναται νὰ ἀναπτύξῃ ὁ ἵππος. Δύναται νὰ τρέχῃ, ὡς ἐὰν ἦτο ὅλως διόλου ἐλεύθερος, ὅπως εἶνε, χωρὶς ἀναβάτην, οἱ ἄγριοι ἵπποι εἰς τοὺς λειμῶνας καὶ τὰς κοιλάδας. Συγχρόνως οὔτε νὰ γλυστρήξῃ, οὔτε νὰ πέσῃ ὑπάρχει φόβος, διότι τὸν προφυλάττουν οἱ τροχοί, οἵτινες εἶνε ἀκριβῶς εἰς τὰ πλευρά του. Ἡ εἰκὼν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐνώπιον ἡμῶν εἶνε τόσον χαριτωμένη καὶ τόσον περίεργος, ὥστε μᾶς ἔργεται ὄρεξις νὰ τὴν βαπτίσωμεν τὴν ἐφεύρεσιν: **ἀλογάμαξαν!**

Πλησιάζομεν εἰς τὴν Ἀμερικήν. Ἀμερικανική τις Ἑταιρία ἀνέλαβε τὸ προνόμιον, δι' οὗ συνδέουσα θάλασσαν καὶ σιδηρόδρομον θὰ κατορθώσῃ ἅμα τῇ ἀποπερατώσει τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ὥστε ὁ πλοῦς ἀπὸ Ἀμερικὴν εἰς Ἰρλανδίαν νὰ διαρκῇ **ἓξ μόνον ἡμέρας,** ἀντὶ τῶν ὑπερδιπλασίων. Ἡ ἐν λόγῳ ἑταιρία διὰ σιδηροδρόμου θ' ἀποβιβάζῃ τοὺς ἐπιβάτας εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τῆς Νέας Φουνδλανδίας καὶ ἐκεῖθεν δι' ἀτμοπλοίου εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ἰρλανδίας. Οὕτω οἱ ταξειδιῶται θὰ διανύουν μόνον 1640 λεύγας. Αἱ ἐργασίαι ἤρχισαν ἤδη, ἑξακισχιλίων ἐργατῶν ἐργαζομένων πρὸς τοῦτο.

Ρακοσυλλέκτης.

Σήμερον πωλεῖται

ἀντὶ **10** λεπτῶν εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ διανέμεται εἰς τοὺς συνδρομητὰς τὸ **ΙΓ'** φυλλάδιον

ΤΩΝ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΓΑΜΩΝ

Ὁ ἰατρὸς-χειρουργὸς κύριος **Λούης** μετῴκησεν εἰς τὴν κατὰ τὴν ὁδὸν *Σωκράτους* οἰκίαν του, ἀκριβῶς ὄπισθεν τῆς Δημαρχίας. Δέχεται δὲ ἐπισκέψεις ἀπὸ τῆς **7—8 π. μ.** καὶ ἀπὸ τῆς **2—4 μ. μ.**

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

τὸ μυθιστόρημα τοῦ Ἰουλίου Κλαρετῆ πωλεῖται ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις Ἀντωνιάδου, Μπὲκ (ἐδὸς Ἑρμοῦ) καὶ ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ Νάκη (ἐδὸς Αἰόλου) ἀντὶ **1.80.**

Ἐν τοῖς αὐτοῖς βιβλιοπωλείοις πωλοῦνται ἐπίσης καὶ οἱ **Κρητικοὶ Γάμοι** κατὰ φυλλάδια πρὸς **10** λεπτὰ ἕκαστον.

Ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ μας.

Ἡ κυρία **Φραγκίσκα Ζυγαλάκη** ἀγγέλλει εἰς τὰς κυρίας πελατίδας αὐτῆς, ὅτι μετέφερε τὸ ἐργαστήριόν της ἀπέναντι τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου (Καρύτση).